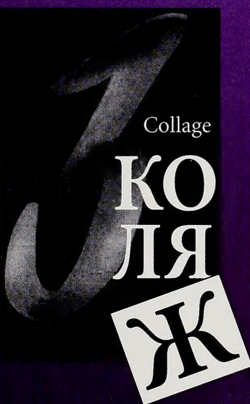
А4.2.2003-155
с.2

І СМІХ, І ПЛАЧ

ЗБІРКА ТЕКСТІВ

Laughter and Tears

A Reader

Упорядкувала
М. ЦИНЦАР-ГРИЩУК

Ілюстрували
С. БУРАК-БЕРНАРД
Б. ГАРТМАНН
Й. ЗАРКАДАС

І СМІХ, І ПЛАЧ

ЗБІРКА ТЕКСТІВ

Laughter and Tears

A Reader

Програма навчання української мови

A Ukrainian Language Development Series

Упорядкувала
Маркіяна Цинцар-Грищук

Ілюстрували
Соня Бурак-Бернард
Барбара Ґартманн
Йорґос Заркадас

Освіта Альберти
Відділ учнівських і вчительських матеріялів
Едмонтон, Канада

©2001 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

Every reasonable effort has been made to trace ownership of copyright materials. Information enabling the publisher to rectify any reference or credit in future printings will be welcomed.

All rights reserved

Видавництво складає щиру подяку таким установам за дозвіл на адаптацію й перевидання творів у цій збірці: Державному агентству України з авторських і суміжних прав за твір Ліни Костенко «Сміх» (Костенко Ліна. *Вибране.* Київ: Дніпро, 1989, с. 136), за твір Абу-ль-Фараджа «Підстава для доброго гумору» (*Смішні оповідки.* Переклав з ассірійської Євген Варда. Київ: Дніпро, 1972, с. 153), за твір Марка Вовчка «Горпина» (Вовчок Марко. *Народні оповідання.* Київ: Веселка, 1983, с. 69-74), за твір «Смішинка з книги 'Старі галицькі анекдоти'. Малий Юрчик питає...» («Однокласник. Журнал для підлітків». Київ: Преса України, 1991, ч. 9, с. 47) і за твір «Шкільний гумор. Батько та мати поїхали...» (*Добридень, школярику!* Київ: Інтерпрес ЛТД, 1997, с. 90); видавництву «Пласт» за твори «Волосся», «Пошлюбна подорож», «Усміхнися!» і «На озері» («Юнак. Журнал пластового юнацтва». Торонто: Пласт, 1965, ч. 1, с. 25 і с. 12; 1980, ч. 6, с. 12 і с. 15); видавництву Юліяна Середяка за твори «Причина до клопоту», «Золоті думки про сміх», «Приказки про плач і смуток», «З давнього календаря», «Сила реклями», «Біля каси», «Помста» і «По дорозі у вічність» («Мітла. Календар-альманах». Буенос-Айрес: Видавництво Юліяна Середяка, 1970, с. 48; 1972, с. 48; 1972, с. _; 1963, с. 32; 1965, с. 114; 1968, с. 44; 1953, с. 92; 1953, с. 83); видавництву «Всесміх» за твори «До власника крамнички», «Під впливом діяспорного 'турка'», «За роком — рік», «Психіятр виписує...», «Скільки ви мені платитимете?», «Батько гарячкує», «Як виглядає справа з українською пресою?» і «Не хотів мене послухати...» («Всесміх. Український гумористичний журнал». Торонто: Всесміх, грудень-січень 1997-1998, ч. 74-75, с. 28, 3, 5, 25; грудень-січень 1996, ч. 57, с. 9; грудень-січень 1993, ч. 25, с. 22; серпень 1994, ч. 36, с. 22, с. 22); Едмонтонській публічній шкільній окрузі ч. 7 за твір Орисі Возняк «Тюрма» (Возняк Орися. *Читанка для восьмої кляси.* Едмонтон: Едмонтонська публічна шкільна округа ч. 7, 1985, с. 61); видавництву «Слово» за твір Зої Когут «Я так би хотіла!» (Когут Зоя. *Кучерявий дім.* Нью-Йорк: Слово, 1974, с. 45); Українській книгарні в Едмонтоні за твір «Свищемо на крізу» (Пилипенко П. *Свищемо на крізу.* Едмонтон: Українська книгарня, б. р., с. 4-27); «Українським вістям» за некролог «Антін Глинка» й за статті «Коло 1,000 людей узяли участь у похороні бл. п. Антона Глинки» і «Пам'яті Антона Глинки» («Українські вісті». Едмонтон: Українські вісті, 29 квітня 1957, ч. 17, с. 1; 6 травня 1957, ч. 18, с. 1 і с. 4).

У збірці також перевидано в адаптованому вигляді такі твори: твір «Приказки про сміх» (Плавюк Володимир. *Приповідки або українсько-народня філософія.* Едмонтон: Друкарня Івана Солянича, 1946, с. 313); твір «Журба» (Глібов Леонід. *Хрестоматія з української літератури для перших кляс середніх шкіл.* Братіслава: Словацьке педагогічне видавництво, 1968, с. 308-309); твір «Мова про мову»; твір «Між лещатарями».

Видавництво намагалося відшукати власників авторських прав кожного твору в цій збірці й буде вдячне за інформації, зауваження та поправки, які просить надсилати на подану нижче адресу.

Pilot edition published 1986
Printed in Canada

Alberta Learning
Learning and Teaching Resources Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427-2984; Fax: (780) 422-0576
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Learning and Teaching Resources Branch.
I smikh, i plach : zbirka tekstiv = Laughter and tears : a reader.

Compiled by Markiana Cyncar-Hryschuk.
ISBN 0-7785-1099-9

1. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Cyncar-Hryschuk, Markiana. II. Title: Laughter and tears: a reader. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2001 491.79

Видання випущено на замовлення
Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти.**

Ілюстрування видання було здійснено за фінансовою допомогою
альбертських відділів
Союзу українок Канади.

Публікація матеріялів для 9-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою
Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,
Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону
та
Альбертського товариства збереження української культури.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series
was sponsored by the
Language Services Branch *of* **Alberta Learning.**

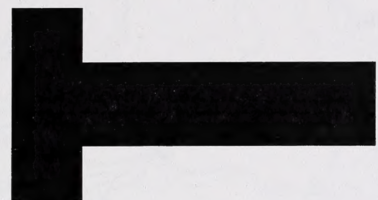
Additional financial support for the illustration of this publication
was provided by the
Alberta Branches
of the **Ukrainian Women's Association of Canada.**

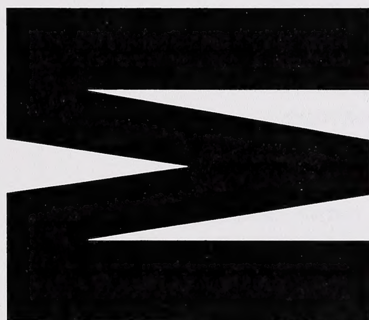
The publication of the Collage 3 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the
Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,
the **Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton**
and
the **Alberta Ukrainian Commemorative Society.**

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/ismikhiplachzbir00albe_0

ЗМІСТ

Ліна Костенко

СМІХ

На вулиці — я чую крізь вікно —
сміється жінка штучним сміхом.
Мабуть, їй сумно, але жінка хоче,
щоб їй хотілося сміятись.

А я дивлюсь на ріки темних вулиць,
на голови веселих ліхтарів,
одягнені в малі кашкети з жерсті,

і на моє високе підвіконня
каштани білі квіти подають...

А я дивлюсь і думаю про вірші.
Коли їм сумно — хай вони сумують.
Хай тільки не сміються штучним сміхом,
бо щирі люди закривають вікна.

Рисувала Барбара Гартманн.

Абу-ль-Фарадж

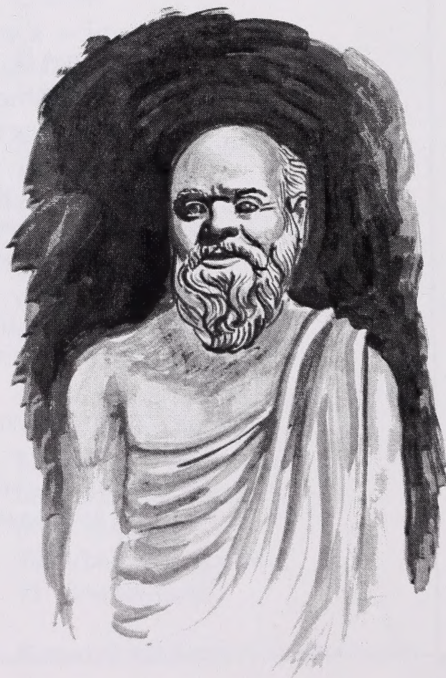
ПІДСТАВА ДЛЯ ДОБРОГО ГУМОРУ

У знаного грецького філософа Сократа хтось запитав:

— Чому я ніколи вас не бачив сумним?

Сократ йому відповів:

— У мене нема нічого такого, за чим я міг би сумувати, якщо б я його втратив.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Сократ (470 до Хр., Атени – 399 до Хр., Атени)

МУДРИЙ БАТЬКО — МУДРА ДИТИНА

Івась: Чому тато вже не має волосся?

Мама: Бо тато дуже тяжко працює й багато думає.

Івась: Ну, то чому ти маєш так багато волосся?

Мама: Сиди тихо та їж свій обід...

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

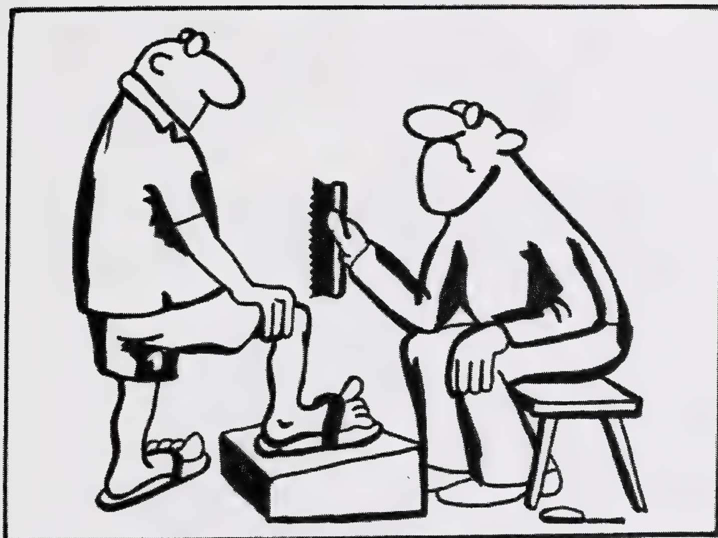
ПОШЛЮБНА ПОДОРОЖ

Чоловік летить до Італії. У літаку він оповідає пасажирові, який сидить біля нього, що це його пошлюбна подорож.

— А де ж ваша дружина? — запитує його сусід.

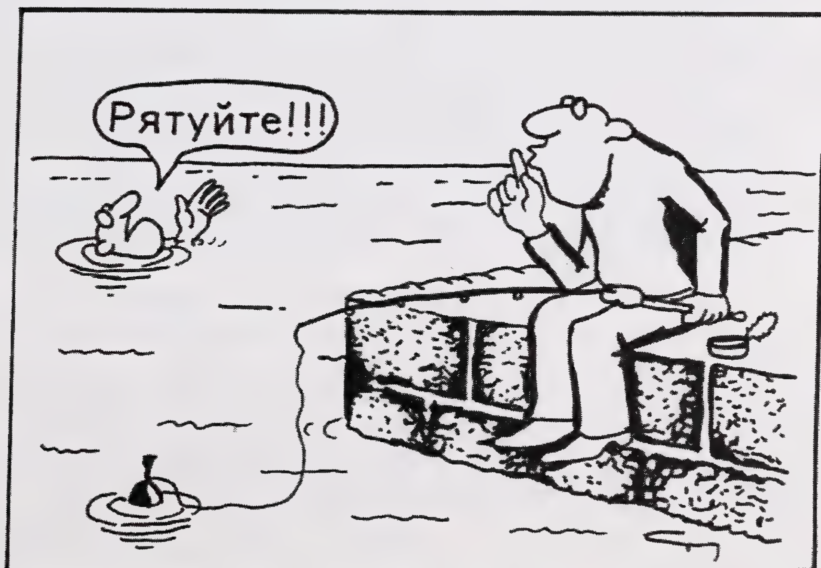
— О, вона вже була в Італії... — весело відповідає молодий.

УСМІХНИСЯ!

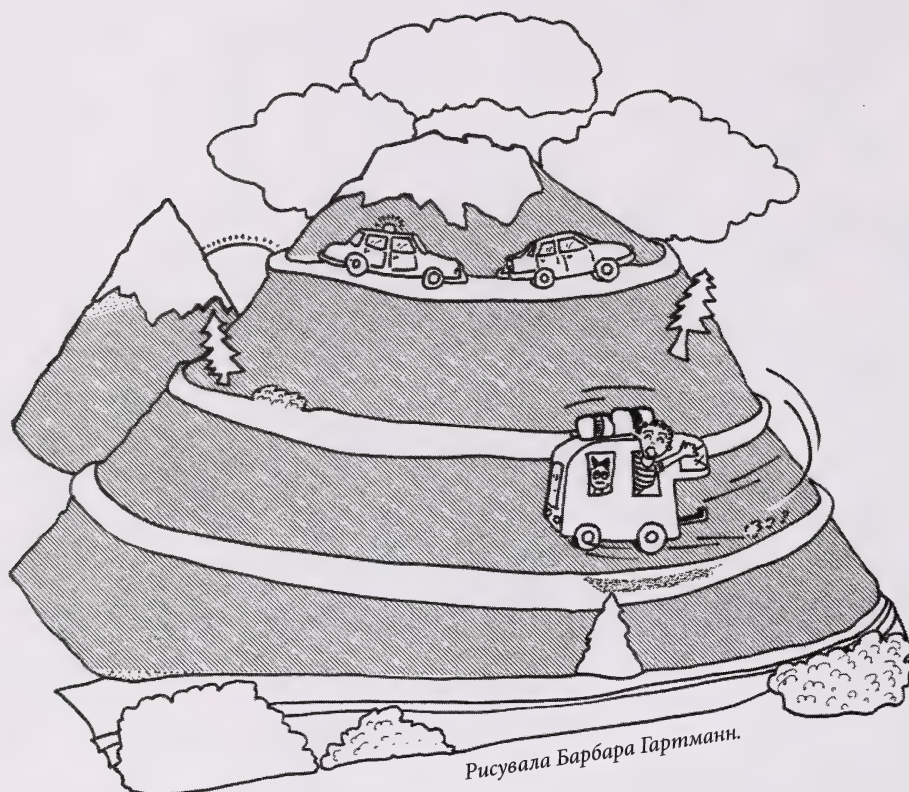

«Юнак. Журнал пластового юнацтва», Торонто, 1980 р., ч. 6, с. 12.

НА ОЗЕРІ

«Юнак. Журнал пластового юнацтва», Торонто, 1980 р., ч. 6, с. 15.

Рисувала Барбара Гартманн.

ПРИЧИНА ДЛЯ РОЗПАЧУ

Недалеко гірського містечка Банфф, що в Канаді, поліцист зупиняє вночі авто.

— Де ж ваші задні світла? — питає він водія.

Водій вилазить з авта, обходить навколо нього, а тоді починає гірко плакати.

— Пане, — заспокоює його поліцист, — брак світел — це ще не причина для такого розпачу.

— Та я не через брак світел... але ззаду авта був причіп, у якому їхали моя дружина та двоє дітей, — відповідає той.

П. Пилипенко

СВИЩЕМО НА КРИЗУ

Комедія на одну дію.

Дійові особи

Степан Гринько — молодий чоловік.
Олекса Щинько — приятель Степана.
Ганнуся — молода жінка.
Катря — сестра Ганнусі.
Соня — молода жінка.
Господиня — власниця будинку.
Хлопець — газетяр.
Аґент з компанії вбрання.

Подія відбувається в канадському місті під час економічної кризи 1930-х років.

Середина кімнати. У глибині сцени — ліжко, перед ліжком шафа, яка заступає частину ліжка (замість шафи може бути фіранка, яка трохи заслоняє від публіки ліжко). Посередині сцени столик і два стільці.

Ява перша

Степан Гринько сам. Руками пере подерті шкарпетки й розвішує по стільцях і ліжку. Стукіт у двері. Степан стоїть і не рухається. Стукіт щораз голосніший.

Голос господині. *(Із-за куліс).*
Перестаньте гримати, бо двері розіб'єте! Може його нема вдома.

Голос чоловіка. А коли я можу його застати?

Голос господині. *(Із-за куліс).*
Не знаю.

Голос чоловіка. Тоді передайте йому, будь ласка, листа.

Голос господині. Запхайте під двері в його кімнату.
(Через щілину просувається до кімнати лист. Павза).

Рисувала Соня Бурак-Бернар

Степан. *(Підіймає лист з підлоги й читає пошепки).*
Пане Гринько!
Добре, що хоч поважає.
Що ж далі...
(Читає далі).
Так роблять шахраї.
О, тут щось не дуже...
Мені надокучило до вас ходити. Зробив вам вигоду, позичив гроші, а ви й не думаєте повернути. Так порядні люди не роблять. Якщо до неділі не принесете мені гроші, то я вам наароблю клопоту.
(Стукіт у двері).

Голос Олекси. Степане, це я. Відчини.
(Степан відчиняє).

Ява друга

Заходить Олекса.

Олекса. Добридень, Степане!

Степан. Здоров, здоров! Ти чого такий мокрий? Утікав від когось, чи що?

Олекса. Зараз тобі покажу.
(Іде до дверей).

Степан. Куди ж ти йдеш?

Олекса. Почекай, я зараз...
(Виходить).

Степан. Що з ним сталося? Може, щось недобре?

Олекса. *(Заходить з двома валізами).*
Тепер бачиш, чого я мокрий? Як каже старе англійське прислів'я: «Де тонко, там і рветься».

Степан. А це що?
(Показує на валізи).

Олекса. Моє рухоме майно.

Степан. І нащо ти його сюди притарабанив?

Олекса. Ну, а що мав робити? Чотири місяці не платив за помешкання — відколи залишився без праці. Господиня сьогодні таки вигнала з хати.

Степан. Що ж ти тепер думаєш робити?

Олекса. Я маю чудовий плян. Дістану гроші, закладу підприємство.

Степан. Щиро бажаю успіху!

Олекса. Дякую!

Степан. Ну, а тепер скажи мені, де ти думаєш жити?

Олекса. Знаєш, Степане, це важко сказати, але покищо я думаю побути в тебе.

Степан. Що-о?!

Олекса. Чого ти так злякався?

Степан. Моя господиня ще сьогодні може викинути і мене, й тебе.

Олекса. Так і буде. Як каже старе англійське прислів'я: «Що громаді, те й бабі».

Степан. І що тобі прийшло в голову притарабанитися до мене, коли я в такій же самій ситуації!

Олекса. Бачиш, як не як, а ти мені найближчий родич у Канаді.

Степан. Родич? Чи ти не здурів? Який я тобі родич?!

Олекса. Дуже просто: ми любимо двох сестер. Ти старшу, а я молодшу. І виходить так, що ми шваґри.

Степан. Я вже Ганнусю покинув.

Олекса. Як покинув? Так сильно любив і — на тобі! Як каже старе англійське прислів'я: «Розійшлися, як вітер у полі».

Степан. Знайшов другу, яка має гроші, і то немало.

Олекса. Ну! Святу любов міняєш за гроші? Це вже...

Степан. Любов?.. У святім письмі сказано: «Люби ближнього, як самого себе». От бачиш, твоя господиня вигнала тебе з хати, бо ти не маєш грошей.

Олекса. Це правда! Ну, я йду полагодити деякі справи.

Степан. Дістань десь тютюну та два-три доляри. Сьогодні обов'язково треба поставити гроші на «Рокі». Він вийде першим.

Олекса. Добре!

Степан. Та повертайся швидко!

Олекса. А може б ти мене відвіз?

Степан. Чим?

Олекса. Що, авто — вже?..

Степан. Ще вчора забрали.

Олекса. Недаремно старе англійське прислів'я каже: «Чоловік без грошей, як птаха без крил». Ну, я пішов.
(Стукіт у двері).

Степан. Хто ж це?

Олекса. *(Тихо).*
Сховайся, а я скажу, що тебе нема вдома.

Ява третя

Заходить Соня.

Соня. *(У дверях).*
Можна?

Степан. Прошу, прошу!
(Збирає порозвішані шкарпетки й кидає під стіл. Робить це так, щоб Соня не помітила).

Олекса. Прос...

Степан. Це мій приятель, Олекса.

Олекса. Дуже приємно познайомитися.
(Подає руку).
Добридень і до побачення.
(Виходить).

Соня. Чому він так швидко пішов?

Степан. Має якусь справу полагодити. Сідай!

Соня. Дякую!
(Сідає. Побачивши під столом шкарпетки, говорить до Степана).
Чого це твої шкарпетки порозкидані по підлозі?

Степан. *(Здивовано).*
Де?.. О!.. Справді... То, бачиш... у нас кіт такий збиточний... усе розкидає.

Соня. Я забігла на хвилинку. Мої батьки хочуть їхати до тітки на фарму. Просили, щоб ти відвіз їх своїм автом.

Степан. Дуже радо, але я не можу, ніяк не можу!

Соня. Це недалеко — усього 5 кілометрів.

Степан. Не тому, але… я відвіз своє авто до механіка й… зараз цього зробити не можу.

Соня. Вони хочуть їхати в неділю, а сьогодні тільки вівторок. До того часу, напевно, дістанеш авто назад. То сказати, що ти погодився?

Степан. Ні!

Соня. Чому?

Степан. Бо я думаю, що не встигнуть направити.

Соня. А, дурниці говориш! Просто скажи, що не хочеш.

Степан. Ну, як ти можеш казати «не хочеш»? Він поїхав на похорон.

Соня. Хто?

Степан. Ну, той механік, що має лагодити авто.

Соня. Тоді забери від нього й дай іншому.

Степан. Не можу, бо я йому вже заплатив, то пропадуть гроші.

Соня. Тоді я так удома й скажу. А ти сьогодні ввечері вільний? Може ми пішли б до кінотеатру?

Степан. Чому ні? Можна.

Соня. Ну, час мені йти.
(Устає).
Проведи мене трохи.

Степан. Я не вдягнений, і мушу почекати на свого приятеля. Ми сьогодні йдемо на кінські перегони: у п’ятому рейсі першим має прийти «Лайтнінґ».

Соня. І ти певний, що він прийде перший?

Степан. Більш ніж певний!

Соня. Я також маю охоту заграти, тільки не маю часу піти.

Степан. Я за тебе поставлю.

Рисувала Барбара Гартм

Соня. Свої гроші?

Степан. Ну й що?

Соня. Ні! Коли вже пробувати щастя, то за свої.
(Дістає з торбинки 5 дорярів).
На тобі п'ятку. Постав за мене.

Степан. Та я ж маю гроші...

Соня. А я хочу виграти за свої.

Степан. Ну, якщо ти так хочеш...
(Бере гроші).

Соня. Я йду, а ввечері о сьомій годині чекай мене тут.

Степан. До театру підемо за виграні гроші.

Соня. Дай Боже! До побачення.
(Цілуються. Соня виходить. Степан залишається сам. Виймає з кишені гроші й задоволено дивиться на них).

Ява четверта

Заходить Ганнуся.

Ганнуся. *(Тихо підходить до Степана).*
Чому вона до тебе приходила?

Степан. *(Здивовано).*
Хто?.. Вона?.. А ти де взялася?..
(Ховає гроші).

Ганнуся. Я тебе питаю, чому вона сюди приходила?
(Починає плакати).

Степан. Бачиш, як би тобі сказати... Вона... прийшла по... по справі... Слово чести, нема нічого страшного... от, просто зайшла...

Ганнуся. Досить мене дурити! Я вірила тобі...
(Плаче голосніше).
Більше я сюди не прийду, і ти до мене не смій приходити!
(Швидко виходить, грюкнувши за собою дверима).

Степан. Ганнусю! Ганнусю!
(Біжить до дверей і відчиняє їх).
Ганну...
(У дверях стоїть Олекса).

Ява п'ята

Заходить Олекса.

Олекса. Шкода! Побігла, братчику. А ти ніколи не доганяй. Старе англійське прислів'я каже: «За жінкою й за таксівкою ніколи не біжи. Відійде одна, то прийде друга». А чому вона вийшла така сердита? Чи не застала часом...

Степан. У тім же й біда, що бачила, як Соня виходила.

Олекса. Це вже гірше!.. А котру ти думаєш?..

Степан. Правду кажучи — я й сам не знаю. Ганнуся краща і я її більше люблю, але Соня має гроші, ну...

Олекса. То так виходить, як каже старе англійське прислів'я: «Шкода кума й жаль пива». Але Ганнуся все таки краща.

Степан. Але, щоб не опинитися в такій ситуації, як ти, то мушу вибрати Соню.

Олекса. У якій же ж я «ситуації»?

Степан. А ось із хати вигнали, то ще треба гіршої біди?

Олекса. Що вигнали, то вигнали, але я не хочу знати жодної біди. Старе англійське прислів'я каже: «Коли біда на тебе хоче сісти, то ти старайся сісти на біду».

Степан. Ти гроші дістав?

Олекса. Я багато гарних справ полагодив, але грошей ніяк не міг дістати. Може, завтра дістану.

Степан. Шкода, що ти багато робиш язиком! От я нікуди не ходив, а гроші дістав.
(Показує гроші).

Олекса. Аж п’ять долярів! Від кого ж це?

Степан. Соня дала.

Олекса. Я ж казав, що Соня краща за Ганнусю.

Степан. Вона дала п’ятку, щоб за неї поставити на «Лайтнінґа». Я знав, що той кінь не вийде й через те їй порадив. Тепер на тобі ці гроші, біжи й постав їх на «Рокі». Той сьогодні напевно вийде.

Олекса. Гура!! Тоді покажемо, що то — ми!

Степан. За ті гроші я одружуюся з Сонею та стаю багачем.

Олекса. Частину позичаєш мені, удвох закладаємо велике підприємство і — свищемо на кризу!

Степан. Ну, вже йди, щоб не запізнився.

Олекса. Лечу!

Степан. Не забудь — постав на «Рокі».

Олекса. Добре, добре! *(Виходить).*

Степан. *(Сам).* Треба переодягнутися. *(Іде за шафу).*

Рисувала Барбара Гартманн.

Ява шоста

Заходить господиня.

Господиня. Ти вдома, паничу?

Степан. *(За шафою).*
О, пані! Добридень вам! Сідайте, я зараз, тільки переодягнуся.

Господиня. Я не прийшла до тебе, щоб сидіти. Кажу тобі востаннє — або плати, або вибирайся! Досить уже!..

Степан. О, ви завжди жартуєте!

Господиня. Які там жарти! Півроку не платиш за квартиру... А тепер, сам знаєш, які тяжкі часи. Коли б не така криза...

Степан. Яка там криза? Жодної кризи нема.

Господиня. Ну, то плати, якщо нема кризи!

Степан. І заплачу, а хто вам казав, що ні? Заплачу!

Господиня. Ну, то давай гроші!

Степан. Зараз, дайте вдягнутися. Казав вам «сідайте», а ви сваритеся...

Господиня. *(Сідає).*
Я не сварюся.

Степан. Мені незручно йому говорити відразу...

Господиня. Що говорити? Кому?

Степан. Мій приятель має досить грошей! Але відразу казати «дай», якось не той...

Господиня. Який приятель?

Степан. Та цей, що сьогодні приїхав.

Господиня. Звідки приїхав? Він сюди приходить щодня!

Степан. Це зовсім інший. Він тільки подібний до того. *(Виходить із-за шафи переодягнутий).*

Господиня. Давай гроші, бо я не маю часу.

Степан. Я обов'язково дам їх вам незабаром.

Господиня. *(Устає).*
А зараз — ні?

Степан. Кажу ж вам, що я ще не встиг у нього взяти. Візьму й дам.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Господиня. Так!? То ще сьогодні вибирайся!

Степан. Що ви говорите?

Господиня. Те, що чуєш!

Голос хлопця. Газета! Сьогоднішня газета!

Степан. *(Відчиняє вікно).*
Давай!
(Бере газету).
Забіжи за годину — я тобі заплачу, бо зараз не маю дрібних.
(Зачиняє вікно).
Сідайте, пані! Коли це ви купили таку гарну сукню? Вона вам так до лиця!.. Сідайте!

Господиня. Сама знаю, що до лиця. А ти або плати зараз же, або ще сьогодні забирайся!

Степан. *(Читає газету).*
Є!.. Є!.. Прийшов! Прийшов!..

Господиня. *(Схоплюється).*
Хто прийшов?

Степан. Рокі! Прийшов першим! Будуть гроші. Є гроші! Ех! Пані, дайте, я вас поцілую!
(Цілує).

Господиня. Що ти — здурів?!.. Мене є кому цілувати. Ти от за квартиру заплати.

Степан. Я виграв на конях і сьогодні заплачу!

Господиня. Дивись, щоб заплатив. Я востаннє з тобою говорю.

Степан. Що ви? Я хочу ще багато разів з вами говорити.

Господиня. *(Сердито).*
А я з тобою — ні!
(Виходить).

Степан. *(Сам).*
Фу-у!.. Аж у голові крутиться!.. Нарешті збудуся трохи боргів! Ще сьогодні поговорю з Сонею про весілля. Оженюся, візьму пару тисяч і тоді — свищу на кризу!..

Ява сьома

Заходить Олекса.

Степан. О, ти вже повернувся! Слухай, Олексо, не проговорися при Соні, що я тобі казав бити на «Рокі». Скажи, що бив на Лайтнінґа і він першим не прийшов. Я знав, що Рокі вийде першим і так і сталося!

Олекса. А як ти знаєш, що «Рокі» прийшов першим? Я тобі цього не казав.

Степан. Я вже в газеті прочитав!.. А скільки він заплатив?

Олекса. Сто вісімдесят шість долярів.

Степан. Знаменито! Можна буде деякі борги заплатити й до весілля приготуватися. Ех, Олексію! Пощастило нам! Я щасливий і ти зі мною. Ну, давай гроші.

Олекса. Гроші... Слухай, ти знаєш Петра Корка — він дуже розуміється на конях.

Степан. Що він там розуміє — дурень і більше нічого! Давай гроші.

Олекса. Правду кажеш, що дурень... але я ще дурніший!..

Степан. Чому?

Олекса. Тому, що його послухав... Степане, не злися на мене. Я хотів якнайкраще...

Степан. Говори, що сталося!

Олекса. Іду я до каси, щоб поставити гроші на «Рокі», як ти казав, а тут, як із землі, вискочив отой Корок!.. «Що ти робиш? — каже мені, — та той «Рокі» навіть третім не прийде. На «Лейді-Лу» став». Знаючи, що він зуби свої з'їв на конях, я послухав, а вона зрадила!..

Степан. Що?.. То ти програв?
(Стукіт у двері).
Що ж тепер буде?

Олекса. Степане, заспокійся — якось буде... Старе англійське прислів'я каже...

Степан. Ні слова!..
(Хапає крісло).
Бо тут тобі...

Ява восьма

Заходить аґент.

Степан. *(Побачивши, опускає крісло. Говорить до аґента).*
Чого вам треба?

Аґент. Я аґент від фірми, де ви недавно взяли костюм на виплату.
(Подає папір).

Степан. *(Читає).*
То ви хочете забрати костюм?

Аґент. Так, прошу.

Степан. *(До Олекси).*
Бачиш, до чого ти мене довів!

Олекса. Як же це? Чекали стільки, то ще пару днів почекають.

Степан. *(До аґента).*
Почекайте, я зараз віддам.
(Іде переодягатися).

Олекса. *(До аґента).*
Скажіть вашим господарям, що це по-свинському, от що!.. Він гроші буде мати... Таким людям, як він та я — кризи немає. Що нам криза? А вони злякалися... Не вірять йому, то він може дати поручителів.

Аґент. Я нічого не знаю. Я тільки виконую свою працю.

Степан. *(Виходить переодягнутий і подає аґентові костюм).*
Нате, беріть!

Аґент. *(Бере костюм).*
Дякую.
(Виходить).

Олекса. *(Кричить за аґентом).*
Не забудьте сказати, що порядні люди так не роблять!
(Павза).

Степан. *(По довшій павзі).*
Ну, чого ж мовчиш?

Олекса. Не маю що казати. Усі мої новини ти знаєш...

Степан. Тоді я тобі щось скажу: бери свої валізи й забирайся, щоб я тебе не бачив.

Олекса. Знаєш, Степане, я думав, що ти мудріший. За п'ятку, і ще до того не свою, ти хочеш позбутися найщирішого приятеля.

Степан. Такого приятеля мало забити.

Олекса. Ну, ти, братчику, не дуже, бо і я маю нерви... Забити!

Степан. То ти ще базікаєш, дурню?! *(Підходить до Олекси й б'є його по щоці).*

Олекса. *(Падає на канапу).*
Ти що, здурів?
(Чути стукіт у двері).

Степан. Ані слова, бо тут тобі кінець!..
(Хапає Олексу за горло).

Рисувала Соня Бурак-Бернар

Ява дев'ята

Заходить Соня.

Соня. Ніяк не можу достукатися...

Степан. Ти вже прийшла?..

Соня. *(До Олекси).*
А чому це ви тримаєтеся за лице?

Олекса. Це... бачите... як би вам сказати...

Степан. Його зуб болить.

Олекса. Так, так!.. І не один...
(Дивиться злісно на Степана).

Соня. *(До Степана).*
А ти чому до цього часу не зібраний?

Степан. Я хотів збиратися, але до мене заїхав один приятель і попросив, щоб я допоміг йому полагодити одну справу...

Соня. То ти вже не підеш зі мною до театру?

Степан. Я зараз піду потелефоную до нього й буду знати напевно.

Соня. Зачекати на тебе?

Степан. Зачекай!

Соня. Тільки постарайся, щоб ми пішли до театру і швидко повертайся.

Степан. За десять хвилин буду.
(Виходить).

Соня. *(Сідає).*
Усе таки ваш зуб не перестає боліти?

Олекса. Дякую! Уже трохи легше.

Соня. А я й забула спитати Степана, чи виграв на конях.

Олекса. *(Безнадійно махає рукою).*
Та де там виграв.

Соня. Я так і знала. Я дала йому п'ятку, щоб він поставив за мене, але мені у грі не йде.

Олекса. Старе англійське прислів'я каже: «Кому у грі не йде, тому в коханні щастить».

Соня. Цього я також не сказала б.

Олекса. Е, не говоріть так. Степан вас страшно любить і казав, що хотів би з вами одружитися, та...

Соня. Та що?..

Олекса. «Багато говорити, а мало слухати», як каже старе англійське прислів'я.

Соня. А все таки, скажіть, хоч коротко.

Олекса. Якщо б я знав, що ви його дуже любите, то...

Соня. Звичайно, що люблю, ще більше ніж дуже...

Олекса. Він не має грошей.

Соня. Як?.. Він же ж має своє авто, завжди занятий якоюсь працею і в коні грає...

Олекса. Усе воно так, з одного боку, а з другого — зовсім інакше.

Соня. Як інакше?

Олекса. Авто в нього забрали, бо він дуже мало за нього заплатив. Уже шість місяців, як він без праці. У коні грав сьогодні за ваші гроші, а що не виграв — то моя вина. За те він так розсердився, що мене аж зуби заболіли. До театру з вами сьогодні він не піде, бо десять хвилин перед вашим приходом забрали в нього останній невиплачений костюм...

Соня. Справді? А він мені говорив зовсім інакше.

Олекса. Бо він не мав відваги вам цього сказати. А тепер — от що: ви маєте гроші, то допоможіть йому одружитися з вами. Він знайде якусь працю й будете жити як слід. Головне, що ви його кохаєте.

Соня. *(Сердито).*
Ви дурні з вашим коханням!

Ява десята

Заходить Степан.

Степан. Вибач, моя дорогенька, але я ніяк не зможу піти з тобою до театру сьогодні. Іншим разом.

Соня. *(Обурено).*
Справ маєш багато? Брехун! Почув гроші в мене? А сам навіть костюма не маєш, щоб піти до театру! Тобі не мене потрібно було, тільки моїх грошей!.. Після цього я знати тебе не хочу!

Олекса. То це таке сильне кохання?

Соня. Я зі шахраями не хочу знатися!
(Виходить. Довга павза).

Степан. І тут ти мені допоміг?!
(Показує кулак).

Олекса. «Не тепер, то в четвер», як каже...

Степан. І що тобі тепер сказати?

Олекса. Кажи, що хочеш, тільки — прошу, без рук!

Степан. Але хто тебе просив, га?

Олекса. Дивись, ти знову починаєш злитися за ніщо. «Баба з воза, коням легше», як каже старе англійське прислів'я.

Степан. *(Бере валізи й дає Олексі).*
На, забирай свої валізи та йди, щоб я тебе не бачив!

Олекса. Ну, от маєш!.. «Ти йому про образи, а він тобі про гарбузи», як каже...

Степан. Ні слова, бо я зараз!..

Олекса. Чого ти кричиш? Ну, за п’ятку, то я ще розумію, але за дівчину...

Степан. *(Кричить).*
Забирайся!
(Стукіт у двері).
Прошу...

Ява одинадцята

Заходить Катря.

Катря. Добридень!
(Помічає Олексу).
А ти тут? Я заходжу до тебе, а господиня каже, що ти вже там не живеш. Чому ж ти вибрався?

Олекса. Бо вона хотіла мене вигнати.

Катря. Ну й що, коли хотіла? Але ж не вигнала.

Олекса. Та ж вигнала!

Катря. А чому ж ти кажеш, що хотіла?

Олекса. Якби не хотіла, то не вигнала б.

Катря. Прийди сьогодні до мене — маю важливу новинку.

Олекса. То говори зараз.

Катря. Наш дядько помер, і ми з Ганнусею повертаємося якраз від адвоката. Вона чекає мене на вулиці.

Олекса. Залишив може для вас спадщину?

Катря. Десять тисяч!

Олекса. Що-о?! Чуєш, Степане? Іди заклич Ганнусю. А ні, чекай, я зараз сам.
(Швидко виходить).

Катря. А ти, Степане, чому такий, мов не свій?

Степан. Який же ж я?.. Такий, як завжди...

Катря. Сумний, понурий...

Степан. Не маю чого веселитися.

Катря. Про нас забув... Не приходиш...

Степан. Та знаєш... Якось не той... Збирався сьогодні, та-а...

Ява дванадцята

Заходять Ганнуся та Олекса.

Олекса. Ну, Степане, перепроси Ганнусю, бо ти трохи винен, а крім того й варта...

Степан. Прости, дорогенька. Я дійсно прикро з тобою обійшовся, але я тебе кохав, кохаю та все життя буду кохати.

Ганнуся. Через те, що я тебе теж кохаю, прощаю тобі, але з умовою, що ти не будеш більше з нею зустрічатися.

Олекса. Та хто з такою мавпою хотів би зустрічатися?

Степан. Даю слово, що не буду.

Олекса. Тепер поцілуйтеся.
(Степан з Ганнусею цілуються).
А тепер розказуйте, що сталося з вашим дядьком: чому він помер?

Катря. Кажуть, що серце... Був здоровий і нараз ухопився за серце, ліг на ліжко й за десять хвилин помер...

Олекса. Слава Богу!

Степан. Що ти, здурів?

Катря. Чого тішишся?

Олекса. Та, як би тобі сказати, деяких людей слабість мучить по два-три роки, а це дуже легка смерть... Ліг і помер.

Степан. *(До Ганнусі).*
Тепер, Ганнусю, я тобі не рівня. Ти багачка... Дістанеш спадщину, а я, як сама знаєш...

Катря. Ми вже все одержали. Кожна з нас має банкову книжку на п'ять тисяч долярів.

Олекса. Невже? Катре, будь моєю дружиною!

Катря. Добре...
(Цілуються).

Степан. Ганнусю, а ти моєю!
(Цілуються).
Через два тижні справимо весілля!

Олекса. Оба в один день!

Катря й Ганнуся. Згода!

Олекса. Недаремно старе англійське прислів'я каже: «Нема злого, щоб не вийшло на добре». Що нам криза? Свищемо на кризу!

Рисувала Барбара Гартманн.

ЗАВІСА

ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

ПРО СМІХ І РАДІСТЬ

Де сміх лунає, біда втікає.

З інших сміявся, а сам у біду попався.

За що сміх, за те й гріх.

З кого насміхаються, ті в люди вибиваються.

Хто сміється з чужої біди, діждеться і своєї середи.

У веселий час і смерть не страшна.

У дім, де сміються, приходить щастя.

Від гніву старієш, від сміху молодієш.

Не кожна сльоза з жалю тече.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

ЗОЛОТІ ДУМКИ ПРО СМІХ

Від дзвінкого веселого сміху горе втікає... Це перепис, який я рекомендую всім; він зберігає свою силу, поки існує світ.

— Вільгельм Лібкнехт

Гумор — велика сила. Ніщо так не зближує людей, як добрий сміх без образ...

— Лев Толстой

Сміх не тільки ознака сили, але й сам — сила.

— Анатолій Луначарський

Людина відрізняється від усіх інших створінь здатністю сміятися.

— Джозеф Аддісон

Усміхнися над своїми прикрощами — гіркота їхня щезне. Усміхнися над своїм супротивником — щезне його злість. Усміхнися і над своєю злістю — не буде й її.

— Ян Райніс

Найвеселіший сміх — це сміятися над тими, хто сміється над тобою.

— Василь Ключевський

Веселість людини — це найвидатніша риса людини.

— Федір Достоєвський

Сміх — це сонце: воно проганяє зиму з людського обличчя.

— Віктор Гюго

Гумор — це рятувальний круг на хвилях життя.

— Вільгельм Раабе

Скаржитися на неприємну річ — це подвоювати зло; сміятися з неї — це нищити його.

— Конфуцій

Краще сміятися, не бувши щасливим, ніж померти, не сміявшись.

— Франсуа Ларошфуко

Головний секрет збереження веселости полягає в тому, щоб не дозволяти дрібницям тривожити нас і разом з тим цінити ті маленькі втіхи, які випадають нам на долю.

— Самюель Смайлс

Що стало смішним, не може бути небезпечним.

— Франсуа-Мар і Вольтер

Коли людина посміхається, а ще більше, коли сміється, вона ніби встигає продовжити своє життя, цю коротку мить.

— Лоренс Стерн

Смійся, і я скажу тобі, хто ти є.

— Марті Ларні

Якщо ти всміхнешся світові, він відповість посмішкою.

— Ян Райніс

Як правило, про людину можна судити по тому, над чим вона сміється.

— Вільсон Мізнер

Рисував Йоргос Заркадас.

Якщо можеш радіти та сміятись сьогодні, то не відкладай того на завтра.

Сатира — це образ, в якому ніхто не пізнає себе, хоч кожний пізнає інших.

Сміятися вчить нас природа, усміхатися — цивілізація.

ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

ПРО ПЛАЧ І СМУТОК

Не плач над розлитим молоком.

Плачем лиха не направиш.

Половина світу скаче, а половина плаче.

Нема такого смутку на землі, щоб Бог не потішав.

Один день смутку довший, ніж місяць радощів.

Плаче кривавими сльозами.

Сльози, як перли.

Завив, як вовк.

Не жаль плакати, коли є за чим.

Хто звечора плаче, той уранці буде сміятися.

Людям сміх, а мені плач.

Можна купити втіху, але, на жаль, не можна продати свого смутку.

Удвох і плакати легше.

Чужими сльозами добра не придбаєш.

Вам сміх, а мені біди міх.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

АНТІН ГЛИНКА

1907 — 1957

НЕКРОЛОГ

АНТІН ГЛИНКА

У четвер, 25 квітня, о 8-й годині вечора після довгої й важкої недуги, прийнявши св. Тайни, помер в едмонтонському загальному шпиталі бл. п. Антін Глинка, колишній посол до федерального парляменту й видатний український громадський діяч.

Похорон відбудеться у вівторок, 30 квітня.

В.Й.П.

«Українські вісті», Едмонтон, 29 квітня 1957 р., ч. 17, с. 1.

Пам'яті Антона Глинки

«Українські вісті», Едмонтон, 6 травня 1957 р., ч. 18, с. 1.

25 квітня українська спільнота в Канаді втратила одного з кращих своїх діячів бл. п. Антона Глинку.

Антін Глинка народився в національно свідомому західньо-українському селі Денисові близько Тернополя 28 травня 1907 року в селянській сім'ї. 1910 року його батьки виїхали до Канади. Тут поселилися на фармі в околиці Делф, Альберта. Важкі початки на фармі, що їх переживали всі наші піонери, не минули й родини Глинків. Щоб проживити численну сім'ю — у батьків Антона Глинки, Григорія та Катерини з Пишків, було восьмеро дітей, — мусили допомагати працею й діти. Тож Антін уже змалку працював фізично, не раз і важко.

Закінчивши школу, Антін веде курси англійської мови для українських поселенців в околиці Делф. Згодом починає брати живу участь також і в громадській праці. Він був одним із членів-засновників УНО та членом редколеґії часопису «Новий шлях». У 1935 році почав видавати журнал «Клич», що виходив протягом двох років. Завданням цього журналу було поборювати комуністичні впливи, що тоді дуже ширилися по Канаді. Видав він також кілька чисел газети «Суспільний кредит», в якій пропаґував ідеї соціял-кредитової партії, що до неї належав. Наприкінці свого життя працював кілька років над історією політичної думки українців у Канаді під заголовком «9 років у парляменті». Цю велику працю, на жаль, не вдалось покійному повністю закінчити.

1940 року він був вибраний послом до федерального парляменту від партії соціял-кредиту й був ним дві каденції до 1949 року. 1943 року він одружився зі Степанією Холєвчук. Обряду вінчання довершив Преосвященний Владика Кир Ніл, тодішній вінніпезький єпископ-

Фото Соні Бурак-Бернард.

Гріб Антона Глинки.

помічник. Подружжя мало двоє дітей: дочці Мирославі тепер 8 років, а синові Антонові Мирославові — 4 роки.

Покійний Антін Глинка ще двічі кандидував на посла до федерального парляменту з веґревільської округи, а торік — до провінційного альбертського парляменту. Однак усі ці спроби були безуспішні. Ці невдачі, певне, немало погіршили його серцеву недугу, на яку покійний хворів віддавна та яка була причиною його передчасної смерти.

Зі смертю бл. п. Антона Глинки ми втратили одного з кращих українських діячів у Канаді. Майже все своє життя він присвятив праці для народу, з якого сам вийшов. Починаючи з навчання англійської мови своїх сусідів на батьківській фармі, працюючи в УНО, відважно виступаючи в парляменті в обороні інтересів українського народу, покійний служив своєму народові. Обдарований від Бога непересічним талантом, він без решти використав цей талант на добро Україні й Канаді.

Свою виборчу округу й загалом усіх канадських українців покійний Антін Глинка гідно репрезентував у федеральному парляменті. Своїми виступами в оттавському парляменті він здобув повагу й пошану не лише для себе, але й для всієї канадсько-української спільноти, представником якої він був. Його промови передруковувала майже вся канадська преса, підкреслюючи звичайно вагу проблем, які він заторкав. Уже перша його промова про рівноправність усіх громадян Канади, що її він виголосив у листопаді 1940 року, зустрілася з загальним признанням. Навіть посли з ліберальної партії (А. Токер з Ростерн, Саск.) висловили А. Глинці похвалу за його промову. Найголовнішим його виступом була промова про свободу народів в Европі як запоруку тривалого миру, що

він її виголосив у лютому 1942 року. У своїй промові покійний з великою відвагою відкривав очі західнього світу на загрозу комунізму. При цьому на основі права про самовизначення народів він домагався звільнення народів з-під московської кормиги, свободи і для України. Треба було неабиякої відваги, щоб у час, коли СССР був союзником альянтів, виступати проти комунізму та ставати в обороні України. Його промова викликала широку дискусію, під час якої, між іншим, посипалися в бік небіжчика навіть закиди зради. Але небіжчик не змінив свого мужнього становища.

Дальший розвиток подій показав, що погляди А. Глинки були правильні. В обороні рідної землі А. Глинка змагався теж на світовій конференції в Сан-Франциско, доводячи, що вільна Україна буде заборолом проти комунізму й московського імперіялізму. 1945 року покійний виступив в оттавському парляменті в обороні українських утікачів; його виступ, без сумніву, вплинув на прихильне рішення федерального уряду допустити до Канади українську післявоєнну еміґрацію.

Щоб запізнатися ближче з долею скитальців, А. Глинка вибрався 1946 року, на власний кошт, до Европи та об'їхав усі

Фото Соні Бурак-Бернард.

Напис на нагробному пам'ятнику.

більші скупчення української еміґрації в Европі, потішаючи її та заступаючися за неї перед альянтами. Після повернення до Канади він об'їхав майже всю країну й зібрав на потреби іміґрантів велику, як на наші обставини, суму 40,000 долярів.

У своїй діяльності покійний завжди керувався тим, що він українець, і тому навіть у своїй партійній діяльності він завжди ставив українські та канадські справи перед справами своєї партії. Через те не раз зустрічався з незрозумінням та докорами з боку членів власної партії, з якої він двічі був вибраний послом до федерального парляменту. Але і в цьому відношенні покійний твердо стояв при своєму.

Щирістю й вірністю свого українського серця, ясною та розумною оцінкою потреб української спільноти в Канаді та своєю відданою працею для тієї спільноти бл. п. А. Глинка заслужив собі загальну вдячність.

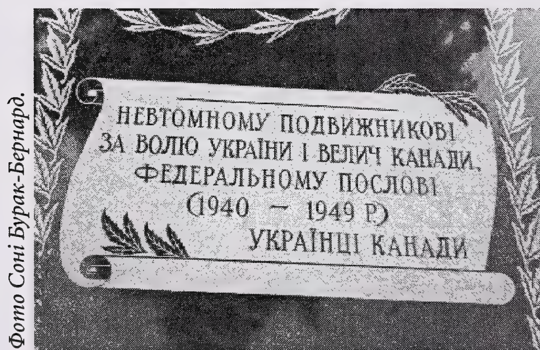

Фото Соні Бурак-Бернард.

Напис на нагробному пам'ятнику.

Близько 1 000 людей узяли участь у похороні бл. п. Антона Глинки

«Українські вісті», Едмонтон, 6 травня 1957 р., ч. 18, с. 1.

У вівторок, у весняний соняшний день 30 квітня, відбувся в Едмонтоні похорон бл. п. Антона Глинки, колишнього посла до федерального парляменту. Близько 1 000 учасників похорону вщерть заповнили церкву св. Юрія, в якій, згідно з волею покійного, відправлено заупокійну Службу Божу й похорон. Похоронну відправу відслужили три священики: о. В. Тарнавський, о. Е. Наконечний і о. д-р Є. Камінський. Прощальну проповідь виголосив о. В. Тарнавський, який на тлі життєвого шляху покійного накреслив його сильветку, в якій уміло поєднав канадського громадянина та щирого українського патріота. До «останнього прощання» (останнього цілування) і до кінцевої панахиди став едмонтонський єпископ Преосвященний Кир Ніл в асисті священиків (крім вищезгаданих, узяли участь о. канцлер М. Сопуляк, о. І. Черкавський з Дервенту, о. В. Чопей, о. П. Іванець, о. К. Станґрет з Карвел, о. Б. Ганушевський з Ту-Гилс і парох церкви св. Юрія о. д-р П. Градюк).

Після останніх звуків похоронної пісні довга валка авт посунулася жалобним рядом у напрямі українського цвинтаря св. Михаїла. Вантажне авто везло велику кількість похоронних вінків. На цвинтарі попрощали покійного такі особи: достойний міністер Б. Джордженсон від імени уряду

Фото Соні Бурак-Бернард.

В'їзд на цвинтар св. Михаїла в Едмонтоні.

провінції Альберти та партії соціял-кредиту, якої покійний був членом, пп. І. Прийма та В. Бажанський від імени приятелів покійного, д-р М. Суховерський від імени УНО й д-р І. Глинка, брат покійного від імени родини. Накінець промовив батько покійного, дякуючи учасникам похорону за віддання останньої прислуги покійному. Але зі зворушення та сліз не міг докінчити розпочатої промови.

У похороні взяли участь приятелі покійного та українські громадяни не тільки з Едмонтону, але й з дальших околиць. Вони оцінили заслуги покійного для спільноти в Канаді та для української справи взагалі. Таким чином віддали пошану тлінним останкам покійного. Були присутні також англійські партійні однодумці покійного, між ними посли до альбертської леґіслятури: Е. Ґергарт, Л. Бейкер та редактор партійної газети соціял-кредиту Б. Нікольс.

Два дні раніше, у неділю 28 квітня ввечері, відбулася панахида в катедральній церкві, яку відслужив Преосвященний Владика Кир Ніл в асисті генерального вікарія о. митрата В. Лаби, о. протоігумена В. Шевчука ЧСВВ, о. Й. Жана ЧСВВ, о. д-ра М. Сопуляка та о. В. Тарнавського. Катедральна церква була повна по вінця вірними, що числом понад півтори тисячі прибули на панахиду.

Фото Соні Бурак-Бернард.

Нагробний пам'ятник Антонові Глинці.

Пер. Іван Евентуальний

З ДАВНЬОГО КАЛЕНДАРЯ

Що таке з часів старих
І до нашої пори
Нам облегшує життя?
Що рятує від ниття,
Від дурного суму й туги?
Що прикрашує подруги
Любе личко молоде?
Що злосливість
геть веде?
Що істоту
товстошкіру
Обертає в ніжну
ліру?
Що за велетня
сильніш?
Що паскудству —
гострий ніж?
Що і в молодість, і в
старість
Може внести милі чари?
Що є гість отой жаданий,
Всемогутнім Богом даний?
Що вінець девіз моїх? —
СМІХ!

СИЛА РЕКЛЯМИ

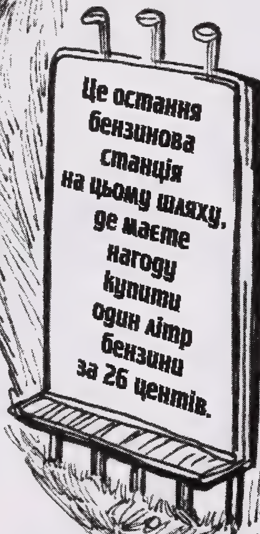
На шляху, що веде з Америки до Канади, недалеко від кордону є бензинова станція. Біля станції стоїть величезна дошка-рекляма. На дошці написано:

«Це остання бензинова станція на цьому шляху, де маєте нагоду купити один літр бензини за 26 центів».

І водії авт зупиняються й купують тут бензину. Стоїть довга черга авт. Кожний набирає повний бак. Урешті один водій запитав продавця:

— Гей, містере, а скільки коштує літр бензини на наступній бензиновій станції?

— 24 центи! — відповів той.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

БІЛЯ КАСИ

— Прошу дати мені квиток.

— Куди?

— Як то «куди»?! На потяг, звичайно.

— Але на який саме потяг?

— Якщо можна, то прошу на швидкий.

— Я мушу знати, куди ви їдете.

— Зовсім не мусите. Але, якщо це вас так цікавить, то можу вам сказати: їду на похорон мого діда.

— Прошу прийняти моє співчуття... Тільки скажіть мені назву станції.

— Якої станції?

— Ну, та тієї, де має бути похорон.

— Похорон буде не на станції, а на цвинтарі.

— Мене це не цікавить. Мені треба знати назву станції, до якої ви маєте їхати.

— Я не їду до станції, я їду до родинного міста мого діда.

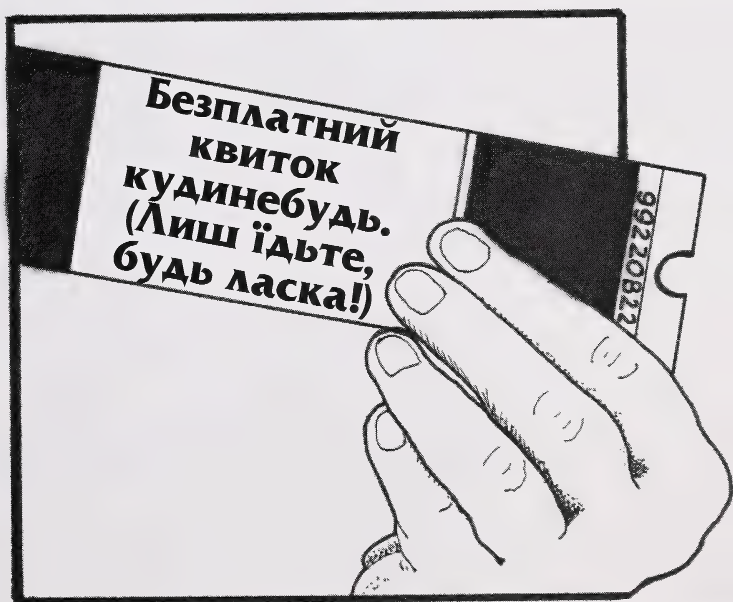
— Нарешті ми починаємо один одного розуміти! Скажіть лишень мені його назву.

— Мій дід не мав назви, а мав християнське ім'я та прізвище!

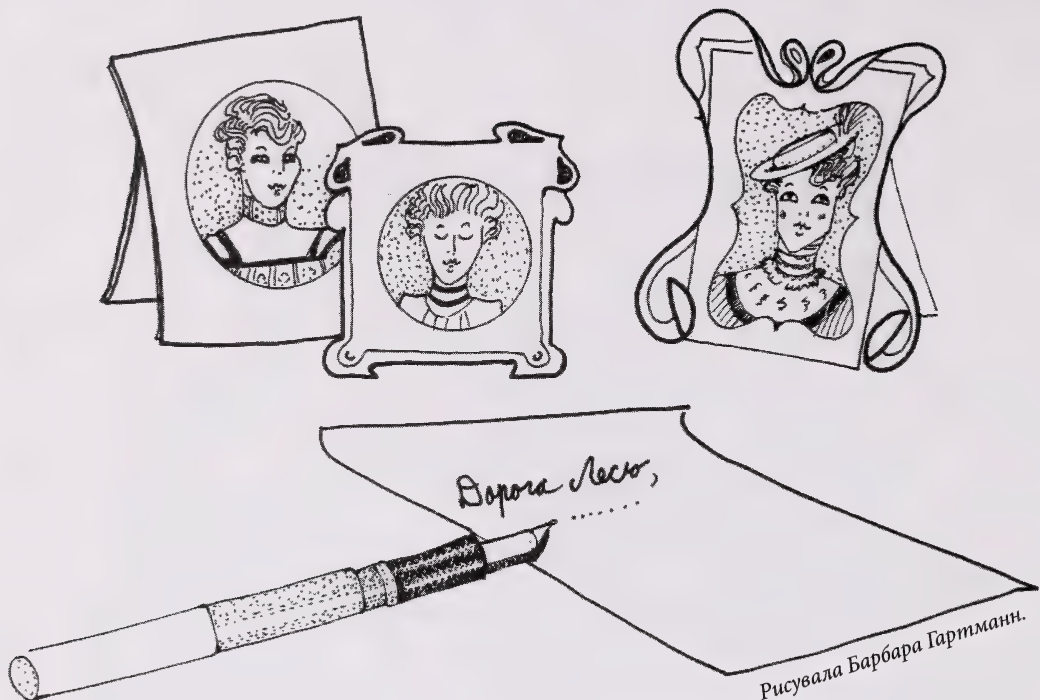
— Я не питаю про назву вашого діда, а назву родинного міста!

— Чийого міста: мого, чи мого діда?

Зомлілий касир падає на підлогу.

Рисувала Барбара Гартманн.

ПОМСТА

Петро й Леся плянували одружитися. Та несподівано почалася війна, і Петро мусив воювати. Удома він залишив свою гарну наречену. Війна тривала довго. За той час Леся познайомилася з іншим хлопцем. Що ж! Долі й конем не об'їдеш.

Одного дня Петро отримує листа від Лесі. Вона пише: «Тебе довго нема, я познайомилася з іншим. Прошу повернути мою фотографію».

Петро зніяковів. Йому не хотілося жити. Не знає більше, що таке радість. Ходить сумний, похнюплений.

Тоді його друзі придумали помсту. Зібрали між собою багато фотографій різних дівчат. Уклали між них і Лесину фотографію. Підробивши Петрове письмо, написали:

«Дорога Лесю!

Отримав твого листа. Дякую. Висилаю тобі різні фотографії. Знайди між ними свою. Я вже навіть не пам'ятаю, як ти виглядаєш. Решту фотографій поверни мені назад.

Цілую тебе,

твій Петро».

Марко Вовчок

Горпина

Старий Якименко оженив сина. Невістка вдалась така, що кращої й не бажати. Вона гарна, весела та швидка в праці. У хаті й надворі порядкує, господарює, при тому весело співає. Удосвіта вона вже прокинулась, бігає й услуговує стареньким свекрові та свекрусі. А там, разом із чоловіком, усю роботу пороблять. Живуть вони щасливо в любові. Старенькі дивляться на молодят і Богу подяку складають за таке щастя.

Прожили кілька літ і появилась журба — нема в них діточок. Горпина, бувало, де зустріне чужу дитинку, милує й пестить її, а сама зідхає тяжко.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Аж ось вислухав її Господь: народилась їм дівчинка. Горпина доглядає, пестить свою донечку, із рук її не пускає. Дитинка тільки прокинеться, уже вона біля колиски. Цілує, колише, приспівує донечці та добру долю для неї випрошує. Мусить іти на панщину — дитинку з собою бере. Покладе недалеко, сама робить, а серце й очі біля дитинки. Іноді молодиці жартують:

— А що, велика вже ваша донечка, Горпино?

— Уже всміхається й рученята до мене простягає. Ні до кого не йде, тільки до мене. І в долоні вже плеще. І все оченятками шукає мене, — радісно оповідає Горпина.

— Розумна, розумна твоя донечка, — кажуть молодиці. — Готуй посаг та рушники. Скоро виросте, а тоді й свататимуть!

А дівчинка справді, як та квіточка розвивається. Дитяточко миле, веселе та здорове.

Помер старий пан і на його місце прийшов його молодий син. Старий був недобрий, а той такий лихий, що нехай Господь боронить. Поганяє людей, як тих волів. Давніше ходили три дні на панщину. Молодий пан видумав щось таке, що й четвертий і п'ятий день треба було на нього працювати. Настане субота — тоді скликають на якусь добровільну панську роботу. І так приходилось день за днем відбувати панщину.

Молодий пан був не дуже багатий, а жити хотів у великих розкошах. Він не журився тим, що люди падають від тяжкої праці на його полі. Коней дорогих він собі купить та новий віз, або поїде кудись і там багато грошей розтратить.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Колись говорив іншим панам, що селян треба у школах учити й шанувати. Та й людям обіцяв нові хати побудувати, а потім то й старі розвалились. Може колись його на добре вчили, та, мабуть, панську вдачу не переробиш.

У селі всі такі сумні, що аж жаль бере. Тільки Горпина трохи веселенька, тішиться малою донечкою. Та прийшло й до неї лихо. Захворіла дитинка, кричить, плаче. Горпина й

сама плаче над нею та нічим не може допомогти дитині. Старенький свекор ходив до лікарки, але не застав її вдома — поїхала кудись. Хотів покликати когось з молодиць та вони всі на панщині. І за Горпиною прийшли:

— Чому не йдеш на панщину?

— Моя дитина хвора, — каже Горпина плачучи.

— Пан не цікавиться твоєю дитиною, йому потрібна твоя праця, — грізно відповідає наглядач.

Примусили бідну матір іти на панщину. Вона обгорнула хворе дитятко й несе з собою. Воно бідненьке плаче, кричить. Вийшли на поле, а там сам пан зустрів їх, такий розгніваний, аж страшно глянути. Почав голосно лаяти Горпину, а в неї дитинка на руках пручається та плаче. Пан іще гірше розгнівався.

— Заберіть геть цю дитину! — закричав. — Геть! Тут треба мені працювати, а не з дитиною бавитись!

І наказав наглядачеві занести дитину додому.

— Ой паночку, голубчику, — благає Горпина. — Дозвольте мені самій віднести дитину. Паночку, будьте милостиві! Це ж моя єдина дитина.

— Неси, неси, — наказав пан наглядачеві, а Горпині погрозив, — ти берись за працю, якщо не хочеш заслужити кари.

Наглядач поніс дитинку. Ще довго Горпина чула дитячий плач, жалісний, болісний.

Нарешті закінчився тяжкий день. Увечері Горпина прибігла задихана з поля додому.

— Дитинко моя! Донечко! Чи ви доглядали її, батеньку? Розкажіть мені про все, — просила старенького свекра.

— Та не журись так дуже, дочко, — каже свекор, — вона втихла трохи.

Уночі дитина прокинулась у гарячці. Горпина шукала поради в жінок та вони не знали, як їй допомогти. А тут уже ранок близько, знову треба на панщину йти. Згадала Горпина, як хтось колись казав, що дитині, яка не може спати, треба зробити напій з макової головки, настояної з молоком, і дати випити. Вона так і зробила. Дала випити й дитина втихла, а потім міцно заснула.

«Нехай дитятко не мучиться. Нехай хоч трохи відпочине», — подумала Горпина.

— На панщину! — закричав наглядач під вікном.

Положила Горпина донечку в колисці, перехрестила її та й пішла на панщину плачучи. На полі її підганяють, сварять, та вона не чує. Чекає, щоб день закінчився, щоб додому побігти. Мукою видався їй той день.

Нарешті сонце за гору зайшло. Біжить Горпина додому, біжить. Забігла до хати, а там тихо, темно. Підійшла до колиски, припала до дитини — а вона холодна лежить, не дихає.

Тату! — крикнула Горпина.

— Ти ж мене злякала. Я мабуть задрімав. Мала не будилась, спала ввесь день, — обізвався свекор.

— Засвітіть світло! — скрикнула Горпина.

Старенький засвітив лямпу. При світлі глянув на Горпину й жахнувся. Вона стояла серед хати, аж почорніла. На руках тримала мертву дитину.

— Дочко, доню! — промовив старий.

— От і допомогло! Затихла моя дитина, не кричатиме вже ніколи.

Заплакала, затужила Горпина, і немає для неї спокою. Почули люди, прибігли, пробують її потішити. Вона мов і не чує їхніх слів. Тримає дитину на руках, не віддасть її нікому. Чоловік ходить сам не свій, а свекор аж захворів.

Почали приготовляти похорон. Принесли маленьку домовинку, насипали пахучого квіття та зілля.

— Горпино, — кажуть, — дай дитину.

Не дала. Сама обмила донечку й положила. Стала й дивиться на неї. Люди до неї говорять, вона не чує, не слухає.

Якось умовили її, узяли домовинку з дитиною й понесли до церкви справляти похорон. Вона йде за домовиною та словечка не промовить. У церкві стояла спокійна. А вже як на цвинтарі спускали домовину, не витримала, кинулась за дитиною в яму. Привели її додому, мов неживу.

Цілих три тижні тяжко хворіла Горпина. Потім здоров'я повернулось, та розум не повернувся. Буває, ввесь день ходить мовчки по городі, збирає мак і каже:

— Для моєї дитинки.

Узимку плаче:

— Нема маківок! Чим буду дитинку рятувати?

Пізньою весною, як зацвітуть маки в городах, Горпина сидить між ними в білій сорочці, гарно вдягнута. Вона ще молоденька, тільки дуже бліда. Сидить, усміхається, наче дитина, та перекидає маківочки.

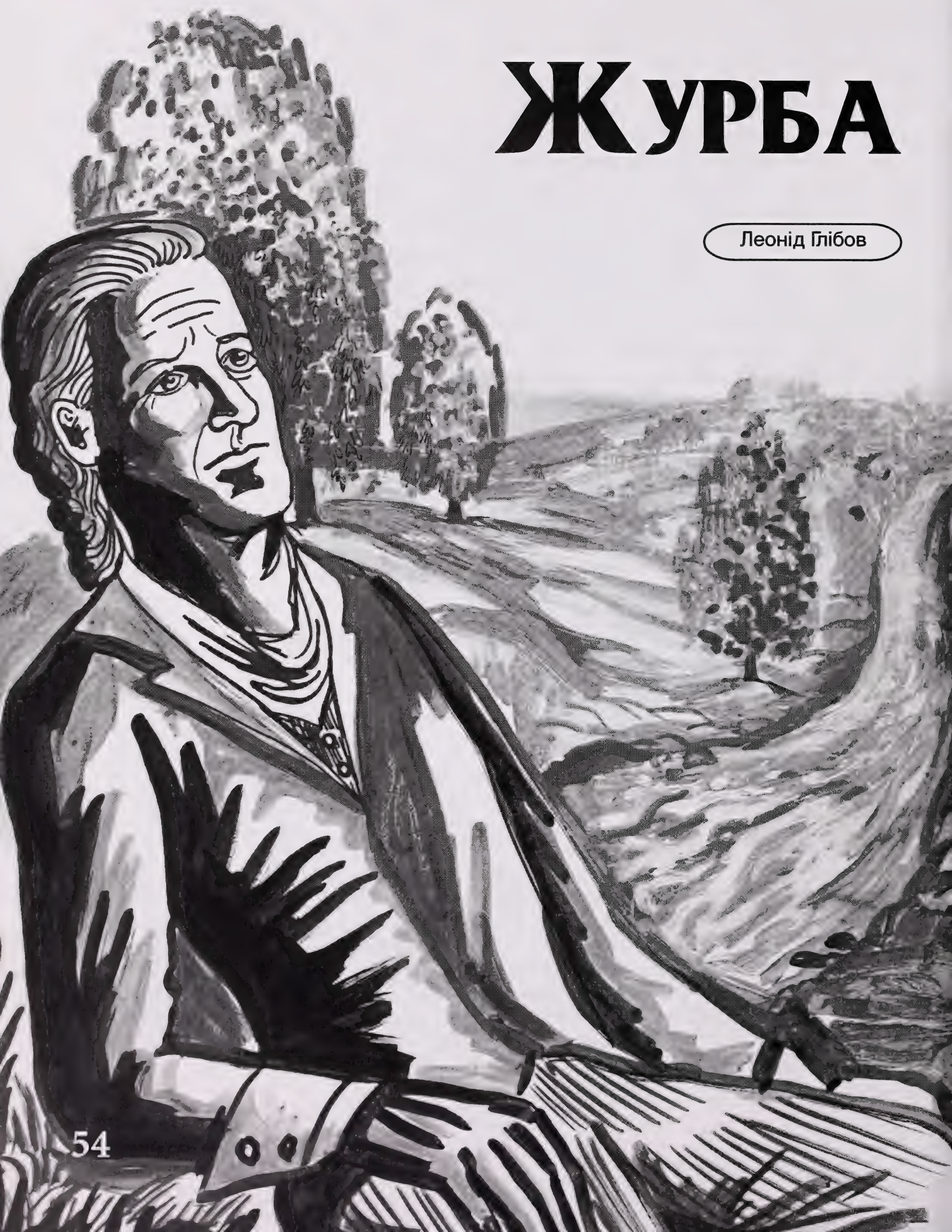
А маки цвітуть, процвітають ясним, ніжним цвітом.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Журба

Леонід Глібов

Стоїть гора високая,
Попід горою гай.
Зелений гай, густесенький,
Неначе справді рай.
Під гаєм в'ється річенька...
Як скло, вона блищить,
Долиною зеленою
Кудись вона біжить.
Край берега, у затишку,
Прив'язані човни;
А три верби схилилися,
Мов журяться вони,
Що пройде тепле літечко,
Повіють холода,
Осиплеться їх листячко
І понесе вода.
Журюся й я над річкою...
Біжить вона, шумить,
А в мене бідне серденько
І мліє, і болить.
Ой річечко, голубонько!
Як хвилечки твої —
Пробігли дні щасливії
І радощі мої...
До тебе, люба річенько,
Ще вернеться весна;
А молодість не вернеться,
Не вернеться вона!..
Стоїть гора високая,
Зелений гай шумить;
Пташки співають голосно,
І річечка блищить.
Як хороше, як весело
На білім світі жить!..
Чого ж у мене серденько
І мліє, і болить?
Болить воно та журиться,
Що вернеться весна,
А молодість... не вернеться,
Не вернеться вона!

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

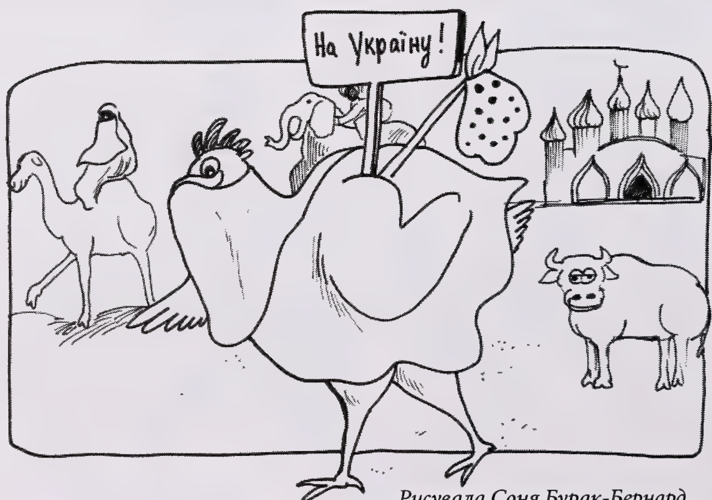
Ро-Ко

ПІД ВПЛИВОМ ДІЯСПОРНОГО «ТУРКА» — ДУМКИ ПІСЛЯ ВЕЧЕРІ

Прийшла зима, а із зимою свята — родинні, позародинні та організаційні. Для мене ці свята починаються ще восени, коли печуть «турка» на День подяки.

Одного разу, об'їдаючись «турком», мені стало цікаво, чому той птах, що його їмо на День подяки й на Різдво, називається в англійській мові «turkey». Відгадку до цієї загадки знайшов у канадських газетах. Виявляється, що до Англії «турок»-індик прийшов з Туреччини, а вже звідти англійці перевезли його до Канади. Після цього «відкриття» я дав би собі голову відтяти, що ми, українці, називаємо того птаха індиком тому, що прийшов він до нас з Індії, а привезли його в Україну індуські цигани.

І ще думки-гадки обсідають мене, коли я їм «турка», тобто індика: чому ми їмо саме цього птаха, як дар Божий, а не, скажімо, когута чи курку? Тим більше, що в старому краю казали: Кому весілля, а курці смерть. А це вже не по-святковому...

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

За ЕКОм

ЗА РОКОМ — РІК

ЗА РОКОМ — РІК

За роком — рік.
І привикає чоловік:
До хмародерів, екцидентів,
До темпу джабів і до рентів,
До оголошень, фраз утертих,
І до кльозетів, і газет тих,
До хліба з вати і до паїв,
І до океїв, до ґудбаїв,
До овертаймів, до клінерів,
Крикливих бойсів, револьверів,

До вулиць бруду, і до кенів,
До ароґантства, рук в кишені,
До шап, до норми понад норму,
До кіна, папу і папкорну,
До Білів, Джеків і до Джанів,
До коміксів і до Тарзанів,
До дівчини в штанах, до босів,
До смаркача, що з папіросом,
До віскі, барів, барв яскравих,
До гамбурґерів і до кави,
І до колекти, до гатдоґів,
Передвиборчих демаґоґів,
До білих, чорних, жовтих мафій,
До похоронників, парафій... —

Отак поволі, з року в рік,
До всього звикне чоловік.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Орися Возняк

ТЮРМА

Зима в Канаді — це тюрма,
Лиш тільки сторожів нема.
Гуляє вітер, крутить сніг.
Кудись до пляжу б я побіг.
Сам Бог тут, мабуть, би не жив,
Хібащо й Він кожух купив.
Пішов би радо я надвір,
Та я ж людина, а не звір.

Немає ґрат, немає дроту,
Та не втечеш, хоч май охоту.

У синім небі блисне сонце,
Буває, на моє віконце, —
Не скаче з радости душа.
Кріпися!
Добре уберися!
Це лиш початок, — не весна.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Зоя Когут

Я ТАК БИ ХОТІЛА!

Я так би хотіла бачити світ!
Париж і Рим, і Мадрид...
Я так би хотіла ходити всюди,
Де люди, де різні люди!

Я так би хотіла сміятись з людьми
І з ними слізьми умитись.
Хотіла б ходити в халупи й доми
І горем з людьми ділитись...

Хотіла б я вільною бути, як птах,
І летіти все вище й вище!
Щоб сонце в моїх відбивалось очах,
Щоб чути, як вітер свище!..

Та пощо хотіти? Життя це смішне,
І дні — безнадійно розсудні.
То ж прошу вас, друзі! Забудьте мене!
Я мушу втискатись у будні.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Сміх — це найкращі ліки

ЧОМУ МАЛЮЮТЬСЯ...

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Малий Юрчик питає тата:

— Тату, чому індіяни малювали собі лице?

— Вони малювали собі лице тільки тоді, коли йшли на війну, щоб налякати ворога.

За хвилину Юрчик кричить:

— Тату, ходи подивися, мама йде на війну!

ПО ДОРОЗІ У ВІЧНІСТЬ

«Мітла. Календар-альманах», Буенос-Айрес, 1953 р., с. 83.

Чоловік до дружини:

— Бачиш? Я ж казав тобі, що ті гриби були отруйні...

У ПСИХІЯТРА

Психіятр виписує пацієнта з лікарні й дає йому останню пораду:

— Тепер ви здорові й можете починати все спочатку.

— Добре, лікарю, спочатку я створю небо...

КЛЕПТОМАН

— Я думаю, що тепер ми можемо контролювати вашу клептоманію. Але, якщо хвороба повернеться, то не забудьте, що мені треба новий годинник та окуляри...

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

ПРИЙДУ ПОТІМ

— Скільки ви мені будете платити? — запитує молодий спеціяліст у працедавця.

— Спочатку дві тисячі, а потім більше.

— Чудово! — зрадів молодий спеціяліст. — Тоді я прийду потім!

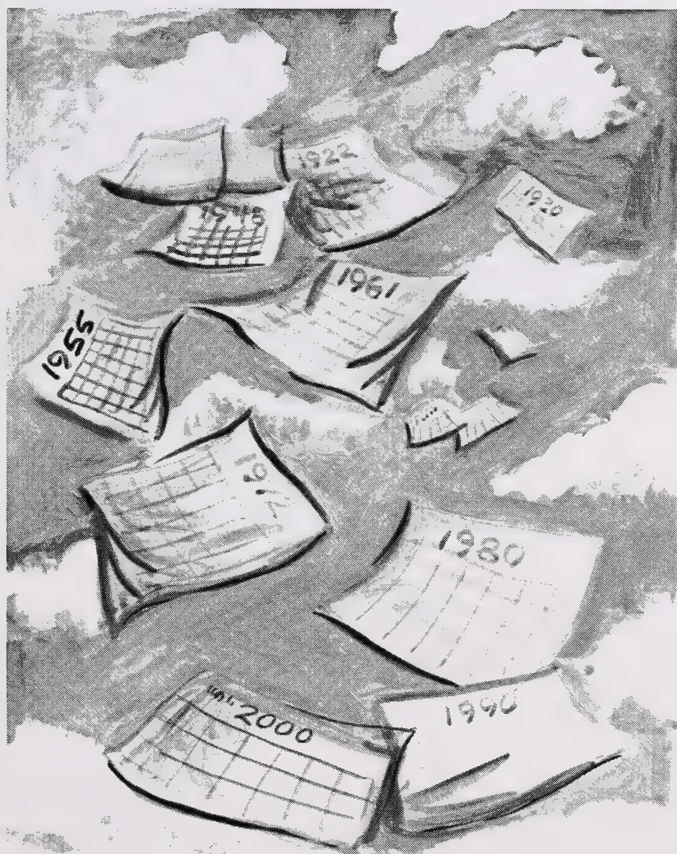
МОВА ПРО МОВУ

ПЕРША ЕМІҐРАЦІЯ
Батьки: Учіться по-англійському, але свого не забувайте!

20 РОКІВ ПІЗНІШЕ
Мова не важлива, аби серце українське!

20 РОКІВ ПІЗНІШЕ
Молоді батьки до дітей: Як ти говориш? Розмовляй по-українському!
Діти: А як сказати «ґарбіч» по-англійському?

10 РОКІВ ПІЗНІШЕ
Батьки: Speak Ukrainian!

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

ЯК ВИГЛЯДАЄ СПРАВА З УКРАЇНСЬКОЮ ПРЕСОЮ?

«Всесміх. Український гумористичний журнал», Торонто, серпень 1994 р., ч. 36, с. 22.

НЕ ХОТІВ ПОСЛУХАТИ

«Всесміх. Український гумористичний журнал», Торонто, серпень 1994 р., ч. 36, с. 22.

ШКІЛЬНИЙ ГУМОР

Батько й мати поїхали з дому, а Данилко, залишившись на господарстві, не пішов до школи.

Раптом телефонний дзвоник. По голосу Данилко пізнав свою вчительку.

— Чому Данилко не прийшов сьогодні до школи?

— Тому, що він захворів.

— А хто це розмовляє зі мною?

— Мій тато...

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

ХТО ВИНЕН?

Батько сердиться:

— За таку оцінку треба було б прутом набити!

— Добра думка, тату, — відповідає синок, — я знаю, де вчитель живе...

МІЖ ЛЕЩАТАРЯМИ

— Де ти був під час вакацій?

— Перші три дні в горах.

— А потім?

— У гіпсі.

Рисувала Барбара Гартманн.

Рисувала Соня Бурак-Бернард.

ЗНИЗИВ ЦІНИ

До власника крамнички в невеликому містечку підійшов сусід і каже:

— Я чув, що у вас сталася пожежа. Яке лихо! Чи ж багато втратили?

— Не так багато, як міг би, — відповідає власник крамнички. — На щастя, я тільки що знизив ціни на двадцять п’ять відсотків на більшість товарів.

Короткі відомості про авторів

Марко Вовчок

Справжнє ім'я та прізвище Марка Вовчка — Марія Вілінська. Народилася 1833 року на Орловщині. На сьомому році життя в неї помер батько. Вітчим виявився брутальною та злою людиною. Він згодом програв у карти невеличкий маєток Вілінських, і Марію віддали до Харківського жіночого пансіонату.

Коли Марії минуло сімнадцять років, вона оселилася в місті Орлі, у маминої тітки. Тут вона вийшла заміж за Опанаса Марковича — невтомного збирача українського фолкльору. 1851 року подружжя виїхало на Україну.

Разом із чоловіком Марія виїжджала в сусідні села, цікавилась місцевим фолкльором, а зокрема українською народньою піснею. Живучи в Україні, вона починає глибоко вивчати мову, побут, фолкльор українського народу.

Ще змалку Марія виявила здібності до вивчення мов. З матір'ю вона часто розмовляла французькою мовою. Пізніше вивчила польську, англійську, німецьку та італійську.

На початку 1859 року Марія переїжджає до Петербурґу, де знайомиться з Шевченком, який захопився її творчістю та присвятив їй вірш під назвою «Марку Вовчку». Того ж року хвороба змушує Марію виїхати за кордон, де вона живе з сином до 1867 року.

Живучи за кордоном, письменниця була членом редколеґії французького журналу для дітей та юнацтва. Вона також писала багато творів для дітей, які були дуже популярними. Її історична повість з часів козацтва «Маруся», перекладена й видана французькою мовою, одержала премію навіть у Франції.

Лише 1867 року Марко Вовчок повернулася до Петербурґу. Там вона перекладала книги, редаґувала журнал, писала. 1878 року вона знову виїжджає з Петербурґу. Незабаром вона вдруге одружилася з Лобачем-Жученком. Жили вони на північному Кавказі.

Померла Марія Вілінська-Марко Вовчок 1907 року в місті Нальчику, де її й поховано. Там нині існує музей Марка Вовчка.

Одарка Орися Возняк

Одарка Орися Возняк народилася в місті Едмонтоні у провінції Альберта, Канада. Тут же ж ходила до державної школи, Рідної школи та на Курси українознавства. У 1973 році Одарка отримала вчительський диплом з Альбертського університету. Того ж самого року почала вчителювати при Едмонтонській публічній шкільній раді.

Одарка любить писати твори для підлітків на сучасні теми. У 1985 році Едмонтонська публічна шкільна рада видала три збірки її творів, якими по сьогоднішній день користуються учні української двомовної програми.

Леонід Глібов

Найвидатніший український байкар Леонід Глібов народився 1827 року на Полтавщині.

Його дитинство минуло в селі під керівництвом матері — культурної та освіченої жінки. У тринадцять років Леоніда відвезли до Полтавської гімназії.

У гімназії хлопець багато читає й починає складати вірші.

1849 року Л. Глібов вступає до Ніжинського ліцею вищих наук. Після закінчення ліцею він спочатку викладає історію й географію в училищі на Поділлі, а пізніше переїжджає до Чернігова, де дістає посаду вчителя географії в місцевій чоловічій гімназії.

1863 року виходить перша збірка байок Леоніда Глібова. Саме тоді вступив у дію наказ міністра Валуєва про заборону українського друкованого слова, і твори Глібова повсюдно вилучуються, а сам поет надовго замовкає.

Творче горіння повернулося до Глібова наприкінці життя. За останні чотири роки письменник написав українською мовою вдвоє більше, ніж за весь попередній час. Протягом 1890-1893 років байкар створив понад 50 віршованих загадок і відгадок, жартівливих пісеньок та акровіршів для дітей. Ці твори друкувалися під псевдонімом — дідусь Кенар.

Помер Леонід Глібов 1893 року. Поховано його в Чернігові, де славетний байкар прожив половину свого життя.

Зоя Когут

Зоя Когут, дівоче прізвище Ніконенко, поетеса, народилася 21-го травня 1925 року в місті Суми, тепер Сумівської области, в родині адвоката.

У 1930 році батька було репресовано. Зоя Когут жила разом із матір'ю в місцях поблизу таборів, куди перевозили батька: Новосибірську, Барнаулі, Чимкенті та Алма-Аті (Казахстан); Намангані;

Самарканді, Ташкенті (Узбекистан). У 1939 році повернулась до Сум, а в 1943 році еміґрувала до Німеччини. Навчалась на філософічному факультеті Фрайбурзького університету, Німеччина, від 1946 року. У 1949 році одружилась, еміґрувала до Австралії й поселилась у Мельборні.

Протягом 14-ти літ працювала складачем і диктором українських радіопрограм у Мельборні. Від самого початку заснування «Літературно-мистецького клюбу ім. Василя Симоненка» була його секретарем.

Друкуватися почала з 1960-х років; відома із збірок сатиричних та ліричних поезій а також і прози «Культурні арабески» (Мельборн 1969) та «Кучерявий дим» (Нью-Йорк 1974). У 1974 році вийшла збірка її творів знову ж таки під назвою «Культурні арабески» в Полтаві. Її твори друкувались в альманахах «Новий обрій» (Мельборн), «Слово» і «Північне сяйво» (Едмонтон), у журналах «Лис Микита» (Детройт), «Дзвони» (Рим), «Україна» (Київ) та інших часописах діяспори. Відбула два турне з власними творами по США й Канаді, а також тричі в Англії та майже по всіх державах Европи. На запрошення Патріярха Йосифа Сліпого тричі їздила до Риму на виступи з власними поезіями. Під час подорожі в Україну в 1992 році виступала з читанням своїх творів у Львові, Бориславі, Києві й Полтаві.

Зоя Когут була членом Об'єднання Українських Письменників «Слово».

У 1996 році Зою Когут прийняли до «Спілки Письменників України».

Зоя Ніконенко-Когут померла 30 квітня 1997 року. Похоронили її на цвинтарі Фавкнер у Мельборні, Австралія.

Ліна Костенко

Ліна Костенко народилася 1930 року на Київщині в учительській родині. З шести років жила в Києві.

Ліна закінчила середню школу в Києві. Потім якийсь час навчалася в Київському педагогічному інституті. 1952 року вступила до Московського літературного інституту ім. Горького.

Уже в студентські роки її вірші починають часто з'являтися друком у газетах, журналах та молодечих альманахах Києва, Харкова й Львова.

1956 року Ліна Костенко закінчує літературний інститут, а через рік виходить у світ її перша збірка поезій «Проміння землі».

Твори Ліни Костенко часто викликували гострі дискусії, а також критику радянського режиму. Це, правдоподібно, було причиною, чому її твори перестали появлятися протягом довгих років.

Тепер Ліна Костенко живе в місті Києві.

НАД ЗБІРКОЮ ТЕКСТІВ ПРАЦЮВАЛИ:

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Зміни та доповнення	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
Мовний консультант і редактор	ЯР СЛАВУТИЧ
Керівник видання	ГАЛИНА ЦАР
Художньо-технічний редактор	ГАЛИНА КЛІД
Обкладинка	СОНЯ БУРАК-БЕРНАРД
	ГАЛИНА КЛІД
Ілюстратори	СОНЯ БУРАК-БЕРНАРД
	БАРБАРА ГАРТМАНН
	ЙОРҐОС ЗАРКАДАС
Адаптація текстів	АННА БУМБАК
	ОДАРКА ВОЗНЯК
	МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК
	ГАЛИНА ЦАР
	ХРИСТИНА ШЕРМАН
Коректори	ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
	ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Програмний укладач	МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК
Члени Комітетів для пошуку й вибору матеріялів	БОГДАН БОРУЩАК
	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
	ОДАРКА ВОЗНЯК
	ОЛЕКСАНДРА С. ГИЛДЕБРАНДТ
	РУТА ЛИСАК-МАРТИНКІВ
	ОЛЕСЯ ТУМИН
Координатор експерименту	МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК
Учителі-учасники експерименту	БОГДАН БОРУЩАК
	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
	ОДАРКА ВОЗНЯК
	ОДАРКА ҐІНДА
	ВІРА ЛИТВИН
	СЕМЕН СЕНЧИШИН
Адаптація текстів	АННА БУМБАК
	ОДАРКА ВОЗНЯК
	МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК
	ДОМКА САПИГА
	ХРИСТИНА ШЕРМАН
Ілюстратори	ОРЕСТ ВАСАРАБ
	БАРБАРА ГАРТМАНН
	ЙОРҐОС ЗАРКАДАС
Коректор	ГАЛИНА ЦАР
Складач	МАРІЯ КАРЛТОН

THIS READER WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team	JOHN SOKOLOWSKI
Revisions	XENIA SKRYPNYK BUBEL
Language Consultant and Editor	YAR SLAVUTYCH
Production Manager	HELEN CZAR
Production Design	HALYNA KLID
Cover Design	SONYA BURAK-BERNARD
	HALYNA KLID
Illustrators	SONYA BURAK-BERNARD
	BARBARA HARTMANN
	JORGOS ZARKADAS
Adaptation of Texts	ANNA BUMBAK
	ODARKA WOZNIAK
	MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK
	HELEN CZAR
	KHRISTINA SHERMAN
Copyeditors	TATIANA NAZARENKO
	HELEN CZAR
Inputter	VICTORIA ZUKIWSKY

PILOT EDITION

Project Manager	JOHN SOKOLOWSKI
Program Developer	MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK
Text Search and Text Selection Committees	BOHDAN BORUSZCZAK
	XENIA SKRYPNYK BUBEL
	ODARKA WOZNIAK
	ALEXANDRA S. HILDEBRANDT
	RUTH LYSAK-MARTYNKIW
	OLESIA TOUMINE
Piloting Coordinator	MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK
Piloting Teachers	BOHDAN BORUSZCZAK
	XENIA SKRYPNYK BUBEL
	ODARKA WOZNIAK
	AUDREY GINDA
	VERA LYTWYN
	SIMON SENCHYSHYN
Adaptation of Texts	ANNA BUMBAK
	ODARKA WOZNIAK
	MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK
	DOMKA SAPIHA
	KHRISTINA SHERMAN
Illustrators	OREST WASARAB
	BARBARA HARTMANN
	JORGOS ZARKADAS
Copyeditor	HELEN CZAR
Typesetter	MARY CARLTON

За доступ до друкованих матеріялів
та за цінні поради
видавництво складає щиру подяку
керівникам і працівникам

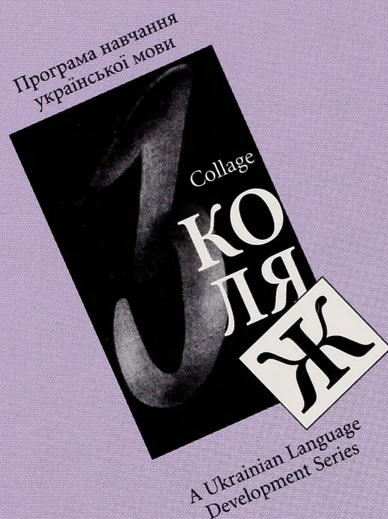
Методичного кабінету української мови
при Канадському інституті українських студій в Альбертському університеті,

Українсько-канадського архіву-музею Альберти

та

Української книгарні в Едмонтоні.

National Library of Canada
Bibliothèque nationale du Canada
3 3286 52605783 7

Збірки текстів у цій серії:

Два шляхи

І сміх, і плач

Уяви собі...

Цікаве

Readers in This Series:

Two Paths

Laughter and Tears

Just Imagine...

It's Interesting

Серія *Коляж 3* складається з чотирьох збірок україномовних текстів із багатою тематикою та в різних жанрах. Більшість текстів подаються в скороченому та адаптованому вигляді.

Збірки текстів розраховані на дві категорії учнів, а саме:
а) на україномовних підлітків, які живуть поза Україною,
б) на підлітків, які вивчають українську як другу мову, і які пройшли відповідне підготовлення (приблизно 1 700 годин формального навчання української мови).

Працюючи з текстами в серії *Коляж 3*, учні набуватимуть потрібних умінь у читанні та збагачуватимуть свій запас слів і, таким чином, підготовлятимуться до читання неадаптованих текстів українською мовою.

ISBN 0-7785-1099-9

Alberta
LEARNING